

Asia: VN/5843/2026

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä seurannan vähimmäistiedoista ja vähimmäistiedon hallintamalleista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne tähän tekstikenttään

Asetus tukee edellytyksiä ajantasaisen tiedon tuottamiselle ja hyödyntämiselle, mikä vahvistaa hyvinvointialueiden kansallista ohjausta ja voi parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta niin laadun kuin saatavuuden näkökulmasta.

Kansalliset laaturekisterit ovat keskeinen vähimmäistietoasetuksen tietoaineisto, ja niiden ylläpitämisen ja hyödyntämisen edellyttämä resurssi tulee turvata. Rekistereihin kertyvän tiedon systemaattista hyödyntämistä tulee määrätietoisesti jatkaa, samoin laaturekisteritoiminnan laajentamista uusiin sairausryhmiin.

Esitykseen tulisi lisätä vähimmäistietojen keräämisen ja hyödyntämisen perusteluksi kansalaisten yhdenvertaisuus palveluiden saamisessa ja niiden laadussa. Diabetesliiton valtakunnallisissa kyselyissään keräämä tieto kertoo, että diabetesta sairastavilla on vaihteleva pääsy palveluihin ja hoitotarvikkeisiin, joiden luovutusperusteet ja määrät vaihtelevat hyvinvointialueilla.

Yksityiskohtaisemmat huomiomme:

Kohta 5, Vähimmäistietojen toimittaminen:

Vähimmäistietojen tietosisältöä ehdotetaan laajaksi ja kohdasta välittyvä pyrkimys kohti asiakaskokemuksen mittaamista ja tietojen hyödyntämistä tietoaineistona asiakaspalautteiden muodossa. Tulee kuitenkin huomioida, että asiakaspalautteita kertyy keskenään hyvin erimittaisista ja erilaisista asioista, joten tietojen hyödyntäminen edellyttää kansallisia määrittelyjä ja tiedonkeruun käytäntöjä, jotta tiedot ovat vertailukelpoisia ja tarkoituksenmukaisesti

hyödynnettävissä. Tämän lisäksi vähimmäistietojen tietosisällön tulee sisältää tietoa asiakkaille ja potilaille annettavan hoidon laadusta ja vaikuttavuudesta sekä asiakkaiden ja potilaiden elämänlaadusta.

Kansalliset laaturekisterit tulisi lisätä asetustekstissä myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietoaaineistoihin. Laaturekistereistä voidaan tarkastella myös ehkäisytoimien toteutumista ja vaikuttavuutta sellaisten sairauksien osalta, joita voidaan ehkäistä ennalta niin primääri- kuin sekundaaripreventiona.

Kohta 6 Vähimmäistietojen tuottaminen:

Asetustekstin mukaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitos päivittää vähimmäistiedon indikaattoreita ja niiden tuottamisen aikataulua vuosittain sosiaali- ja terveydenhuollon tietopohjan kehittyessä ja tietotarpeiden muuttuessa.

Vähimmäistietotarpeiden tarkastelu ajassa on tärkeää, mutta tiedon luotettavuuden ja kansallisen hyödynnettävyyden vuoksi indikaattoreiden tiedonkeruun tulisi olla pitkäjänteistä ja kansallista tietopohjaa hyödyntävää. Lisäksi tulisi mahdollisimman laadukkaasti hyödyntää ja kehittää olemassa olevaa tiedontuotantoa erillistiedonkeruun sijaan.

Myönteisinä huomioina toteamme, että perustelumuiustiossa korostetaan tiedonkeruun automatisointia, kansallisten tietovarantojen ensisijaista hyödyntämistä sekä yhteisten teknisten ratkaisujen käyttöä ja päällekkäisen tiedonkeräämisen välttämistä.

Tuominen-Lozic Laura
Diabetesliitto